

Veliki Prasak

Edzard Ernst
**NEMA NAUČNOG
UTEMELJENJA ZA
HOMEOPATIJU -
DEBATA JE
ZAVRŠENA**

Alen Džej Levinovic
**OPASNE POSLEDICE
PRIHVATANJA MAKAR I
JEDNE „ALTERNATIVNE
ČINJENICE“**

Friendly Atheist
**7 ODGOVORA NA OPASKU RELIGIOZNIH DA SU
ATEISTI DEFINISANI ONIM PROTIV ČEGA SU**

ATEISTI
SRBIJE

Specijalni broj 13 | April 2017.

web: ateisti.com
e-mail: redakcija@velikiprasak.com

Sadržaj

7 odgovora na opasku religioznih da su ateisti definisani onim protiv čega su 4
Autor: Friendly Atheist

Opasne posledice prihvatanja makar i jedne „alternativne činjenice“ 8
Autor: Alen Džej Levinovic

Nema naučnog utemeljenja za homeopatiju - debata je završena. 18
Autor: Edzard Ernst

VELIKI PRASAK
časopis Udruženja „Ateisti Srbije“

Izdavač:
Udruženje „Ateisti Srbije“

Kontakt telefon:
+381 63 80 44 200

Glavni i odgovorni urednik:
Vladimir Božanović

Redakcija:
Marko Ekmedžić
Miloš Đuričić
Predrag Stojadinović
Tatjana Manojlović

Lektor:
Ana Arsenović

Prevod:
Dušan Milošević
Jelica Bukvić

Dizajn i prelom:
Miloš Marković
Vladimir Božanović

Foto:
naslovna:
https://img.clipartfest.com/254ba498a3474d93dac68b74375e5351_-pranks-sms-in-hindi-clipart-hindi-sms_1304-1304.jpeg

7 odgovora na opasku religioznih:
Fincke
http://danielfincke.com/wp-content/uploads/2014/02/IMG_9180e4small.jpg

religion
<http://wp.production.patheos.com/blogs/friendlyatheist/files/2014/05/oyGTw6h.jpg>

Opasne posledice prihvatanja makar i jedne „alternativne činjenice“:
Levinovitz
https://pbs.twimg.com/profile_images/729143936422383617/j_6SjyUO.jpg

Neides
<http://media.cleveland.com/lyndhurst-south-euclid/photo/neides-daniel-4476961jpg-8a0e4780eff0f128.jpg>

Robert F. Kennedy Jr.
<http://mediad.publicbroadcasting.net/p/whqr/files/201606/RFKJR.jpg>

Donald Trump
<http://static6.businessinsider.com/image/55918b77ecad04a3465a0a63/nbc-fires-donald-trump-after-he-calls-mexicans-rapists-and-drug-runners.jpg>

reiki
https://www.yell.com/static/image/e6deca3c-e404-48f7-9fb1-6c41942e876d_image.jpeg

Nema naučnog utemeljenja za homeopatiju:
Ernst
https://en.wikipedia.org/wiki/Edzard_Ernst#/media/File:Edzard_Ernst_EuroSkepCon2015.jpg

lek 1
<https://www.drupal.org/files/project-images/Homeopathic-remedy-derived-from2.jpg>

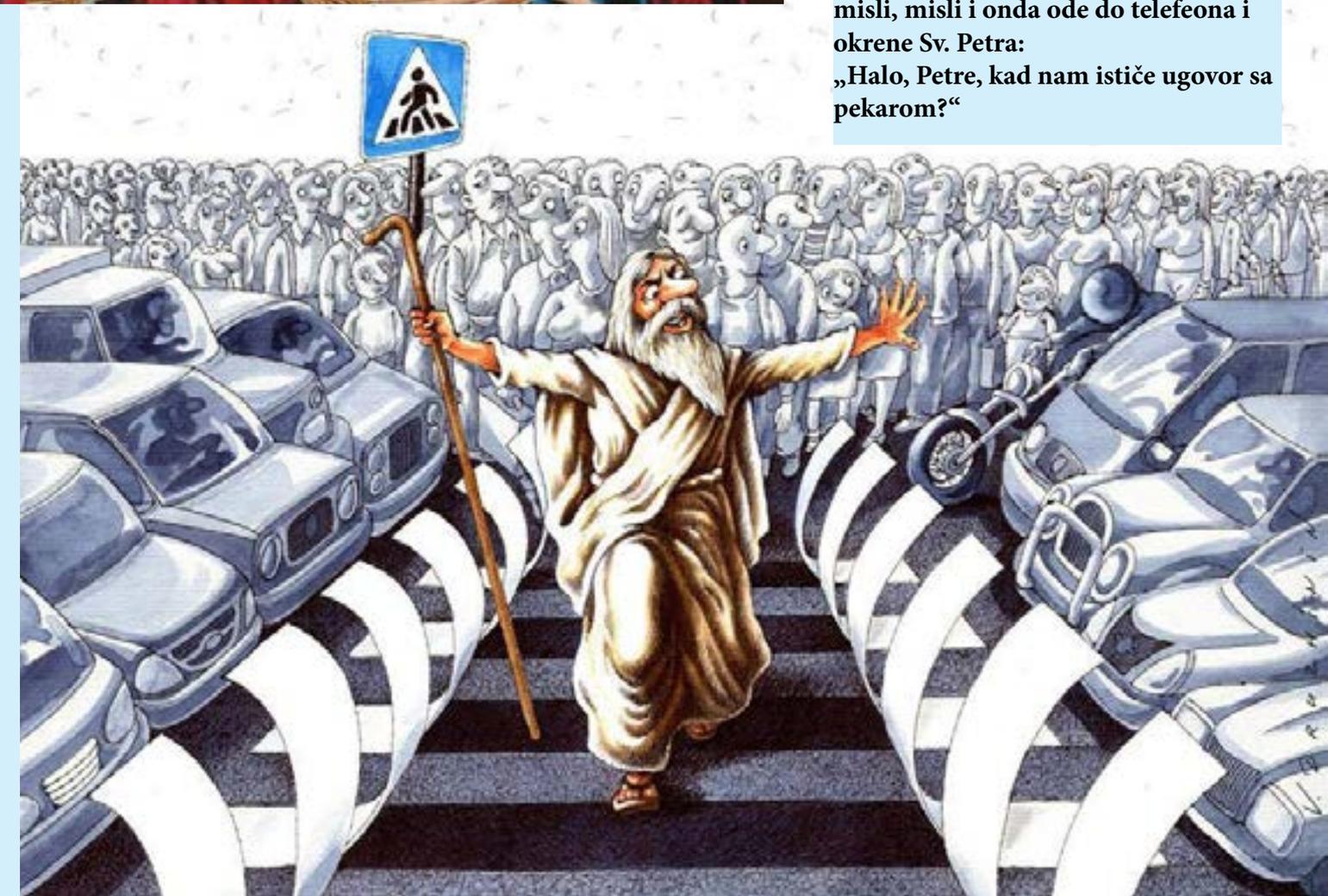
lek2
<http://naturalcureforherpes.net/wp-content/uploads/2016/07/homeopathy-treatment-for-herpes.jpg>

lek3
<https://health.spectator.co.uk/content/uploads/2017/01/homeopathy1.jpg>

ISSN 2217-5679 Veliki prasak
(Online)

Posle mnogih uspešnih reklama Koka-kola rešila da napravi jednu nevidenu i da razbije sve konkurente. I najzad, marketinški stručnjaci se dosete da bi bilo dobro da u tekst molitve, umesto „daj nam hleb naš nasušni“, unesu „daj nam Koka-kolu našu nasušnu“. Kažu, tako će svima ime Koka-kole biti na usnama. Ali moraju da dobiju dozvolu od američkog biskupa, ipak crkva mora da odobri izmenu teksta molitve. Obećaju izgradnju silnih crkava, velike donacije i još mnogo toga, ali biskup ne sme bez dozvole iz Rima. Odu predstavnici Koka-kole u Vatikan da lično pitaju papu za dozvolu. Naravno, papi su primamljive sve te donacije, ali opet ne sme, ko zna da li će bog odobriti to. I reši da zove Svetog Petra telefonom, pošto je on najbliži bogu, on će znati. Kaže: „Halo, Sveti Petre, imamo eventualnu donaciju, mnogo novih crkava, povratak ljudi u njih... Samo, da li bi bog prihvatio izmenu molitve?“ Sviđa se i Sv. Petru novi tekst, ali ne zna ni on šta bog misli. Pošalje on predstavnike Koka-kole da lično pitaju boga. Ispričaju mu oni sve, za crkve, donacije, zlato... A bog se zamislio, pa misli, misli i onda ode do telefona i okrene Sv. Petra: „Halo, Petre, kad nam ističe ugovor sa pekarom?“

7 ODGOVORA NA OPASKU RELIGIOZNIH DA SU ATEISTI DEFINISANI ONIM PROTIV ČEGA SU

Kao što doktori ne žive nezdravo zato što su okruženi bolestima, a detektivi nisu definisani kriminalom zato što istražuju kriminal, ateisti koji iznose argumente nisu na neki prikriven način definisani teizmom i natprirodnom religioznošću zato što je razotkrivaju.

Ponekad je to izraz iskrene zbunjenosti. Često je, međutim, namerna provokacija, jeftin način da naljute nevernike.

Govorim o rečenici koju sam čuo od vernika (i nekih apateista) bar desetak puta:

„Isuviše ti je stalo do religije za jednog ateistu“.

Ponekad ide uz laž da je sam ateizam religija (na šta je najbolji odgovor: „Da, kao što je „isključeno“ TV kanal“); ili uz nezrelo zloćudno podrugivanje i podsmeš o tome kako ateisti ne mogu da izbace religiju iz svojih života jer nas navodno protivljenje istoj definiše.

Na blogu Kamile s čekićima ([Camels With Hammers](#)), filozof i bloger Daniel Fink (Daniel Finke) pažljivo analizira ove kritike i pokazuje da su nekreativne i nelođične. Njegov esej ima skoro 3 800 reči, a ja ću vam ovde izneti sažetu verziju u vidu sedam citata koji su,

po mom mišljenju, najznačajniji.

1. Šta tačno pokušavate da postignete? Da nas prikazete iracionalnim zato što brinemo o efektima religije? Hoćete da kažete da

Daniel Finki

smo još uvek robovi religije i na taj način pokušate da nam oduzmete osećaj identiteta i da učinite da se osećamo zavisnim, na kraju krajeva, od onog što pokušamo da odbacimo. Da nas naterate da prestanemo da govorimo o religiji iz straha da ne dođemo do te navodno strašne nekonzistencije, za koji pokušavate da nas optužite?

2. Kao što doktori ne žive nezdravo zato što su okruženi bolestima, a detektivi nisu definisani kriminalom zato što istražuju kriminal, ateisti koji iznose argumente nisu na neki prikriven način definisani teizmom i natprirodnom religioznošću zato što je razotkrivaju.

3. Onda su očigledno i aktivisti koji se bore protiv rata, za ukidanje ropstva, smrtne kazne, pobunjenici koji se bore protiv režima u autoritarnim državama itd. takođe budale. Stvarno, koja bi se blesava osoba definisala po onome

protiv čega se bori.

4. Mehaničara niko ne pita šta je toliko zanimljivo u popravljanju motora pokvarenih na jedinstven način. Zašto bilo ko misli da je inherentno nezanimljivo pokušavati shvatiti logiku iza pokvarenog sistema uverenja i na jedinstven način iskrivljenog pogleda na svet svakog vernika, i pokušati ispraviti ih? Rešavanje problema je rešavanje problema.

5. Zastupanje ateizma nije nasumična odluka fokusiranja napora (čak i velikih) na jednu nasumično odabranu stvar u koju ne verujem. Nisam nasumično odabrao neveovanje iz šesira i rekao: „Ne verujem u jednoroge, sad ću da napravim ceo sajt o tome kako jednorogi ne postoje!“. Naprotiv, ušao sam u ovo jer u ta smešna uverenja – ona za koje nam obično kažu da je njihovo razotkrivanje gubljenje vremena poput razotkrivanja da Deda Mraz ili Uskršnji Zeka ne postoje – ljudi veruju masovno.

6. Mogu da razumem zašto manipulatorske religije, koje će uraditi sve da ih se ljudi ne oslobode, koriste ove retoričke taktike protiv nas. Kada nam govore da

Mogu da razumem zašto manipulatorske religije, koje će uraditi sve da ih se ljudi ne oslobode, koriste ove retoričke taktike protiv nas. Kada nam govore da ne treba da brinemo o njihovim uverenjima ako ne verujemo u njih, jednostavno pokušavaju da nas učutkaju.

ne treba da brinemo o njihovim uverenjima ako ne verujemo u njih, jednostavno pokušavaju da nas učutkaju. Nisu srećni zbog toga što govorimo i pokušavaju da pronađu pametan način da nas osramote i učine da se osećamo glupim, jer nam je do toga stalo.

7. Provociranje apostata govoreći, „Ha, ha, vidiš, ne možeš stvarno da pobegneš“ je kao rugati se nekom ko izlazi iz veze pune zlostavljanja... jer se bori protiv porodičnog nasilja. „Ha, ha, vidiš, ne možeš stvarno da pobegneš“. Baš ružno!

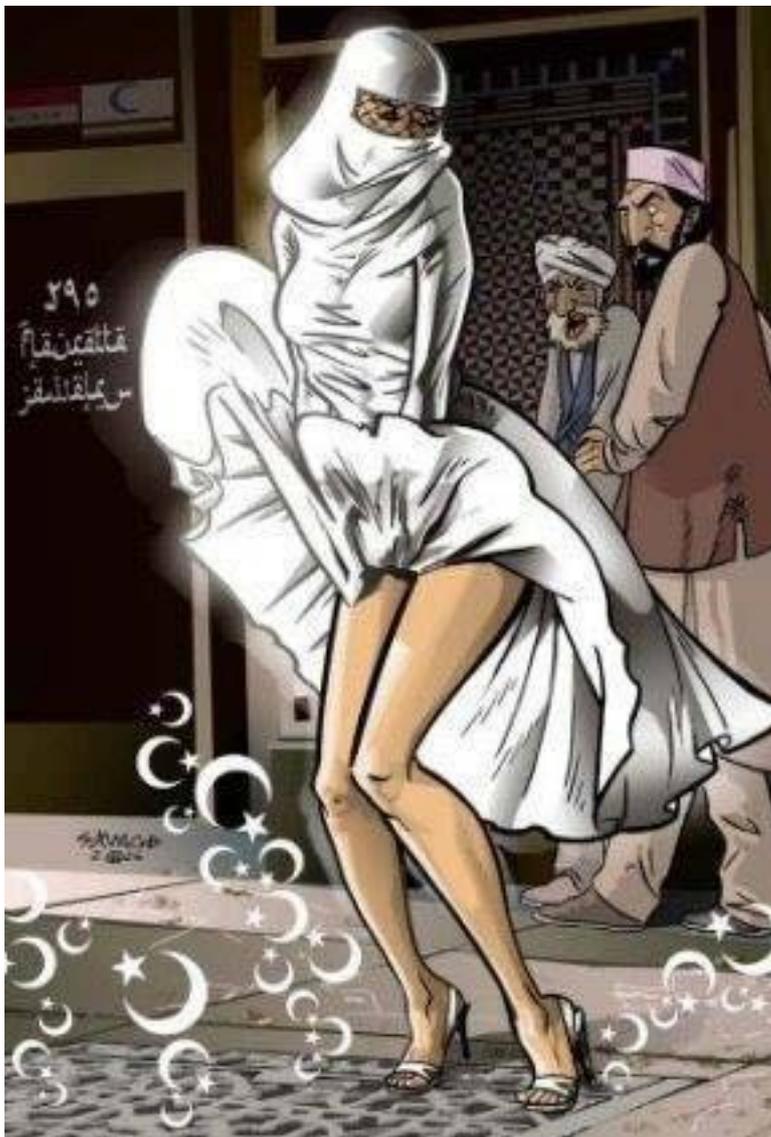
Ovo je suština eseja. Za Finkovih ostalih 3 300 reči opovegavanja, kliknite [ovde](#).

<http://www.patheos.com/blogs/friendlyatheist/2014/05/15/seven-ways-to-answer-when-the-religious-tell-you-that-atheists-are-only-defined-by-what-were-against/>

Čovek i religija...

Naide pop na mrtvog magarca na putu i pozove policiju. Pita ga policajac da li ga je opevao, a pop odgovara:
„Prvo sam hteo da obavestim rodbinu...“

Bog odlučio da ide na godišnji odmor. Upitao svetog Petra za savet gde da ode. Pera mu odgovara da ide na Mesec. Bog reče: „Nemoj, Pero, tamo su stigli Amerikanci, znaš... Kol gerle i slično, ne bih ja tamo.“
„Dobro, onda idi na Mars.“
„Opet ti, Pero, pa gde ću na crvenu komunističku planetu.“
„Pa dobro, idi onda na Zemlju.“
„Pa ti si, Pero, potpuno lud. Tamo sam bio pre jedno dve hiljade godina, i imao seks sa nekakvom Marijom, ni danas ne mogu da mi oprostite.“

OPASNE POSLEDICE

PRIHVATANJA MAKAR I JEDNE „ALTERNATIVNE ČINJENICE“

Uz uvećavanje verovatnoće izbijanja epidemija bolesti koje vakcine inače sprečavaju, Kenedi mlađi i Neides, kao i oni koji ne osuđuju osnove njihovih nenaučnih stavova, žestoko štete sposobnosti ljudi da razluče činjenice od uobrazilje.

7. januara 2017. godine, dr Den Neides (Dan Neides) sa ugledne Klivlendske klinike (Cleveland Clinic), objavio je esej koji je ponovio odavno diskreditovanu vezu između vakcina i autizma. Neides radi u Velnes centru pomenute klinike, koji već duže vreme promovise čitav niz krajnje upitnih terapija - uči pacijente tehnikama fokusiranja uma, koje navodno pomažu metabolizmu da „sagoreva vrelije“ i predstavlja reiki, ili „energetsko isceljenje“ kao legitimnu tehniku lečenja, koja funkcioniše pomoću

odluka o komisiji tek treba da bude donesena, ali se čini da se Kenedi ponaša kao da je to rešena stvar.

Nakon ova dva događaja, zajednica naučnika medicinske struke je skočila u odbranu bezbednosti vakcina i naglasila neposredne opasnosti skepticizma. Njihove kritike ipak nisu otišle dovoljno daleko. Uz uvećavanje verovatnoće izbijanja epidemija bolesti koje vakcine inače sprečavaju, Kenedi mlađi i Neides, kao i oni koji ne osuđuju osnove njihovih nenaučnih stavova, žestoko štete sposob-

Dan Neides

Potencijalne posledice idu mnogo dalje od naše kolektivne spremnosti da učestvujemo u vakcinaciji.

„uvećanja vibracione frekvencije“ i „stimulisanja univerzalne životne sile“.

Tri dana kasnije, novoizabrani američki predsednik Trump (Donald Trump) se susreo sa Robertom F. Kenedijem ml. (Robert F. Kennedy Jr.), istaknutim kritičarem vakcinacije, da bi navodno razgovarali o formiranju komisije za bezbednost vakcina. Trumpova administracija kaže da konačna

nosti ljudi da razluče činjenice od uobrazilje. Potencijalne posledice idu mnogo dalje od naše kolektivne spremnosti da učestvujemo u vakcinaciji.

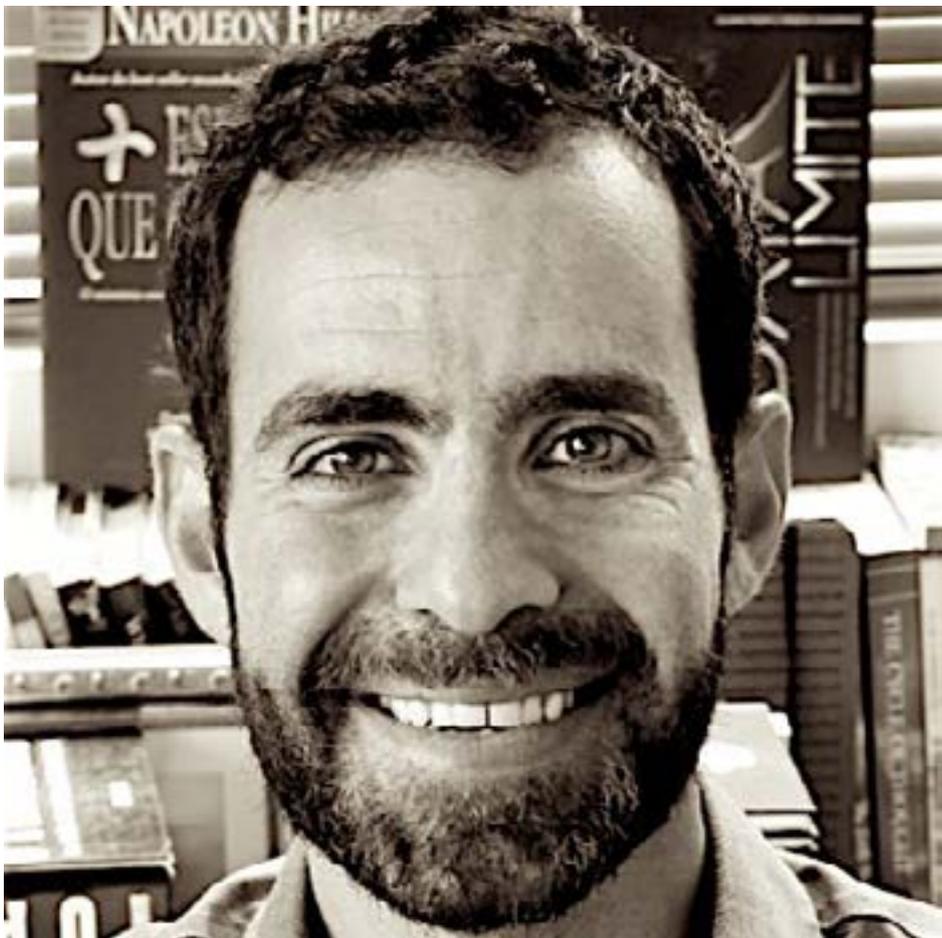
Bez suočavanja sa pogrešnim kognitivnim sistemima koji ostavljaju mesta za ove poglede, dolazimo do toga da se bavimo simptomima, a ne bolešću, što znači da je sva prilika da će se simptomi vrati-

ti, možda i ozbiljnije nego ranije. Otvorenost uma, da li o potencijalnim opasnostima vakcina ili potencijalnoj efikasnosti energetskog isceljenja, uvek je izazovna. Ona demonstrira poniznost o našoj sposobnosti da razumemo svet i saosećanje, razumevanje prema pogledima na svet koji su drugačiji od našeg. Ali, bez pažljivog razmatranja, otvorenost uma otvara i vrata ka lažima zamaskiranim u „alternativne činjenice“ - bilo da je

u pitanju mehanizam energetskog isceljenja, ili veličina gomile, te onemogućava naše kritičke sposobnosti.

Da bi se razumelo zbog čega je to tako, ključno je prepoznati to da verovanja ne postoje izolovano. Filozof Kvin (Willard Van Orman Quine) je govorio o „mreži verovanja“, metafori koja bi trebalo da ilustruje da je svako pojedinačno verovanje povezano i održavano vezama sa drugim verovanjima. Verovanje da vakcine izazivaju autizam, iako može delovati kao jedno diskretno zdravstveno pitanje, zapravo je samo vrh epistemološkog ledenog brega. Prihvatanje ovog verovanja, podrazumeva i prihvatanje i podršku daleko širem nizu posvećenosti, ali i izbacivanje drugih.

Neke od tih posvećenosti su ono što Kvin naziva „verovanja višeg

Alen Džej Levinovic

Vaš uvaženi pastor, u čije procene, verujete, možete inače imati poverenja, može da tvrdi da je evolucija nedokazana, dok uvaženi naučni autoriteti tvrde upravo suprotno.

reda - verovanja o našim verovanjima”, za koje daje dva primera. Prvi je taj da „verovanja stečena iz uvaženih enciklopedija i zbornika”, kao i uvaženih izvora uopšte, „bivaju ona na koja se oslanjamo češće nego na ona koja slede iz televizijskih reklama.” Drugi je taj da „ono što mislimo da vidimo, jeste zaista mnogo češće tu, nego što nije tu.” Primeri su samo dve mogućnosti među verovanjima višeg reda, a njihova međusobna veza, kao i veza sa ostatkom mreže je dinamična. Verovanje višeg reda iz nečije mladosti, kao pouzdanje u roditeljske savete o životu, može vremenom oslabiti i možda čak i potpuno nestati.

Obično je u mrežu verovanja lako dodati još neko novo i to ne zahteva menjanje verovanja višeg reda. Vozite auto i vidite crveno svetlo na semaforu - Verovanje u prisustvo crvenog svetla u saobraćaju postaje deo vaše mreže bez ikakve teškoće. Ponekad ipak nije tako lako. Uzmite na primer evoluciju - Vaš uvaženi pastor, u čije procene, verujete, možete inače imati poverenja, može da tvrdi da je evolucija nedokazana, dok uvaženi naučni autoriteti tvrde upravo suprotno. Ukoliko prihvatite istinitost evolucije, moraćete izmeniti vaše verovanje višeg reda - Procene mog pastora imaju značaja kod duhovnih pitanja, ali ne i u vezi sa naukom.

Slično, procena naših osećaja, iako je uopšteno pouzdana, može nas odvesti do različitih zaključaka u odnosu na neki prosečni kontrolisani opit o efikasnosti određenog leka. Stručna ocena o snazi i valenci tih viših redova je ključna za strukturu mreže. U vezi sa bezbednošću vakcina, jasno je da su ih uvaženi naučni autoriteti potpuno oslobodili sumnje. Kao posledica toga, da biste dodali „vakcine izazivaju autizam” svojoj mreži verovanja, morate oslabiti poverenje u te autoritete i uvećati snagu drugih verovanja višeg reda, da bi vam omogućila adekvatna alternativna opravdanja. Onima koji prate debatu o vakcinama, ova opravdavajuća verovanja višeg reda su sasvim

poznata - Prirodno je bolje od neprirodnog. Naučnici su svi pod kontrolom farmakomafije. Mejnstrim medijima se ne može verovati. Ti najbolje znaš šta je dobro za tvoje telo. Nejdese upravo puca na to kada opšteprihvaćeni naučni konsenzus opisuje kao „slepu veru”. Isto radi i Kenedi, kada novinare naziva prevarantima koji samo ponavljaju ono što su nabubali od korumpiranih vladinih službenika.

Kada su neupitni stavovi o dobroćinstvu „prirodnosti” i nepouzdanom „mejnstrimu” središte vaše mreže, oni menjaju osnovni proces usvajanja verovanja nižeg reda. Strahovi o ma kom „neprirodnom” proizvodu će se tako lakše primiti, kao i verovanja o efikasnosti medicinskih terapija koje su egzotične ili alternativne. Zato ne bi trebalo da nas iznenadi to što je Nejdese nepoverljiv prema GMO-u, uprkos naučnom konsenzusu po kom je GMO sasvim bezbedan, kao ni to što Velnes centar u kom

Robert F. Kenedi Mlađi

odnosno bliskosti i opuštanja. Drugi je uspostavljanje paralelnog metafizičkog sistema, od kog zavisi naše zdravlje, a koji je nemoguće detektovati savremenim naučnim metodama, ali je dostupan obučanim stručnjacima.

Ako prihvatite drugo objašnjenje, otvaraju se sve ustave. Ukoliko

ko veruje u postojanje isceljujućih vibracionih frekvencija, verovanja teoretičara zavere zavise od nepoverenja u nauku i u vlast, koje je višeg reda. Pogledajmo samo teoretičara zavere i domaćina Infowars-a Aleksa Džonsa (Alex Jones) i njegovu odbojnost prema vakcinama i GMO-u, koja se uklapa izuzetno lako u mrežu koja podržava i to da je 9/11 bio insajderski posao, kao i to da nas vlast šprica hemikalijama da bi podstakla homoseksualnost.

Bez obzira na to u šta bi posvećenici nekoj ideji želeli da veruju, negiranje nauke je, sve do sada, bilo igra za dvoje - Pogledajte samo strah leveice od GMO-a ili skepticizam Džil Stajna (Jill Stein) o vakcinama. Ali, sa usponom Trampa na vlast, nalazimo se na potpuno novoj teritoriji. Središnji deo Trampove privlačnosti je njegov snažni, antielitistički skepticizam usmeren prema stručnjacima. Dodavanje verovanja u Trampove tvrdnje u nečiju mrežu, znači uru-

Zapravo, čitav svet takozvanog alternativnog i komplementarnog isceljenja je školski primer toga kako se nepouzdana verovanja ubacuju u središte mreže.

radi, nudi niz neuobičajenih i nedokazanih terapija.

Zapravo, čitav svet takozvanog alternativnog i komplementarnog isceljenja je školski primer toga kako se nepouzdana verovanja ubacuju u središte mreže. Postoje dva načina da se objasni navodna efikasnost reikija. Prvi je objašnjavanje navodne efikasnosti bez prihvatanja verovanja višeg reda o „univerzalnoj energiji životne sile”. Studije visokog kvaliteta su pokazale da nema razlike između lažnog, falš reikija i reikija koji izvodi majstor tehnike, što samo podržava zaključak da su pogodnosti reikija rezultat zajedništva,

tamo negde postoje paralelni metafizički sistemi, zar ne bi bilo moguće iskoristiti ih kao alternativu vakcinama? Ko to može osporiti? Svakako ne mejnstrim naučnici, s obzirom na to da je u središtu mreže tvrdnja da se mejnstrim naučnicima ne može verovati! Rezultat je to da su oni koji praktikuju komplementarnu i alternativnu medicinu, koji su izmenili svoju mrežu verovanja, uopšteno uzevši negativniji prema vakcinama, kao i oni koji koriste njihove usluge.

Mreža verovanja pomaže da se objasni to zbog čega su teoretičari zavere tako skloni strahu od vakcina i u nešto manjoj meri, genetički modifikovanoj hrani. Kao neko

šavanje ključnih verovanja višeg reda - poverenja u medije, naučnike, vladine agencije, na način na koji to nijedan politički kandidat nije ranije radio.

Zbog toga Tramp predstavlja tako veliku opasnost. Pitanje nije oko toga šta podržavate, a opasnost nije samo u njegovim specifičnim verovanjima u vezi sa klimatskim promenama ili o opasnosti vakcina, ili u veličini rulje, ili o zastupljenosti prevare birača. Njegova verovanja i njegovi stavovi predstavljaju napad na osnovne epistemične norme koje stvaraju pouzdana verovanja, baš kao što to što Klivlend klinika promovise

„vibracione frekvencije”, podriva medicinsku nauku koju bi klinika navodno trebalo da predstavlja.

Bez obzira na naše političke ili duhovne stavove, ključno je to da vidimo da prihvatanje verovanja, ili pak političkog kandidata, ne može da se uradi nezavisno od svega ostalog. I pojedinačna „alternativna činjenica”, ma kako trivijalno delovala, može imati dalekosežne

O autoru:

Alen Džej Levinovic je vanredni profesor na Odseku za filozofiju i religiju Univerziteta Džejms Madison (James Madison University) i autor knjige „Gluten-ska laž: I drugi mitovi o onome što jedete” (The Gluten Lie: And Other Myths About What You Eat). Levinovic se fokusira pre svega na vezu između religije i književnosti, sa posebnom pažnjom na klasičnu kinesku misao i komparativnu etiku. Bavi se i etičkom pedagogijom. U njegova druga interesovanja spada i odnos parateksta (uvod, fusnote, itd.) i primarnog teksta, važnost žanra u etičkom diskursu i etika bolesti sa medicinski neobjašnjivim simptomima i medicinskih praksi u vezi sa njima.

posledice na mrežu koja održava racionalna uverenja.

Linkovi i reference:

<https://www.amazon.com/Gluten-Lie-Other-Myths-About/dp/1941393063>

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/25381189>

<http://my.clevelandclinic.org/ccf/media/files/Wellness/reiki-factsheet.pdf>

<http://www.politico.com/story/2017/01/robert-kennedy-jr-vaccines-trump-233547>

http://www.cleveland.com/lyndhurst-south-euclid/index.ssf/2017/01/make_2017_the_year_to_avoid_to.html

http://www.slate.com/articles/health_and_science/medical_examiner/2013/06/robert_f_kennedy_jr_vaccine_conspiracy_theory_scientists_and_journalists.html

<http://robertfkennedyjr.com/2005/07/05/agencies-lack-credibility/>

http://www.cleveland.com/lyndhurst-south-euclid/index.ssf/2016/06/to_combat_chemicals_in_our_foo.html

<http://online.liebertpub.com/doi/abs/10.1089/acm.2008.0068>

<http://pediatrics.aappublications.org/content/138/5/e20154664>

<http://www.motherjones.com/environment/2013/10/vaccine-denial-conspiracy-theories-gmos-climate>

<http://www.infowars.com>

<http://www.mediamatters.org/blog/2016/12/01/comprehensive-guide-alex-jones-conspiracy-theorist-and-trump-valuable-asset/214668>

http://www.slate.com/articles/news_and_politics/politics/2015/02/conservatives_and_liberals_hold_anti_science_views_anti_vaxxers_are_a_bipartisan.html

Originalni tekst:

<http://www.vox.com/the-big-idea/2017/1/27/14412154/vaccines-crowds-trump-philosophy-alternative-facts>

Donald Tramp

Islamska doktrina

„Hidžab je **obaveza** svake ovozemaljske muslimanke i žene, verne svojoj zajednici i pokorne Alahu.“

Značenje: Hidžab nije stvar izbora ili pravo, već Božja obaveza koju društvo mora sprovoditi.

OSOBI NE

Totalitarizam
Automatizam
Iracionalnost
Nelogičnost

Potpuni manjak samokritike

Desničarska doktrina

„Hidžab je odežda **strana** hrišćanskim vrednostima Evrope i bele rase, pa mu nije mesto na Zapadu.“

Značenje: Hidžab treba zabraniti u tradicionalno hrišćanskim zemljama, jer ugrožava tradiciju i navike tih društava.

OSOBI NE

Tradicionalizam
Automatizam
Iracionalnost
Nelogičnost

Potpuni manjak samokritike

Liberalna doktrina

„Hidžab je **pravo** svake žene u slobodnom, demokratskom svetu, koji neguje i brani sve različitosti.“

Značenje: Hidžab je stvar izbora i ličnog prava, pa stoga odluku o nošenju donosi svaka žena, samostalno.

OSOBINE

Modernizam
Demokracija
Racionalnost
Nelogičnost

Delimični manjak samokritike

Nereligijska doktrina

„Hidžab je pokrivalo za kosu koje je muškarac **nametnuo** ženi religijskom indoktrinacijom.“

Značenje: Samo zabrana hidžaba izaziva kontraefekte, a rešenje je i obrazovanje emancipacija, oslobođenje žena.

OSOBINE

Modernizam
Demokracija
Racionalnost
Logičnost

Potpuna samokritičnost

Žali se mlada žena popu:
 „Oče, imam jedan problem. Nedavno sam u nasledstvo dobila dva ženska papagaja, i oba znaju da kažu samo jednu stvar.“
 „Šta umeju da kažu?“ – upita pop.
 „Umeju da kažu samo: – Zdravo, mi smo prostitutke, da li ste za neki provod?“
 „Nečuveno! Sad vidim zašto ste tako zabrinuti“ – odgovori pop, i posle minut razmišljanja nastavi: „Mislim da imam rešenje za vaš problem. Znae, ja već duže vreme imam dva muška papagaja, Žiku i Miku, ali, za razliku od vaših, ovi su sasvim dobro vaspitani. Čak sam ih toliko dobro istrenirao, da skoro ceo dan čitaju bibliju i mole se bogu. Pa ako želite, možete doneti vaša dva papagaja kod mene, stavićemo ih zajedno u kavez i mislim da će posle kratkog vremena i vaši papagaji postati pristojni i smerni.“
 „Odlično!“ - reče oduševljeno mlada žena.
 „Tako ćemo i uraditi, i garantovano rešiti problem.“
 Dolazi sutradan ona kod popa, i on joj pokazuje svoje papagaje koji klečeći čitaju bibliju i mole se bogu, i dade joj znak da ubaci svoje papagaje u isti kavez sa njima. Posle nekoliko sekundi u isti glas počеше dva ženska papagaja:
 „Zdravo, mi smo prostitutke, da li ste za neki provod?“
 Nekoliko sekundi tišine, kad napokon progovara jedan od muških papagaja:
 „Žile, skloni te biblije, naše molitve su uslišene!“

Hodža uhvati zlatnu ribicu i ova mu kaže:
 „Pusti me, ispuniću ti tri želje.“
 „Odlično. Kao prvo, neću više da budem hodža. Mnogo je naporno.“
 Ribica reče:
 „Dobro. Može.“
 I uze mu kuran iz ruke.
 „Više nisi hodža. Šta bi još želeo?“
 „Hteo bih puno para, lepih žena, besnih kola... A da ne radim ništa.“
 Ribica odgovara:
 „Pa šta me onda zajebavaš?“
 I vrati mu kuran u ruke.

A da pokušamo sa krstom?

Krene Isus po svetu da vidi koliko su ljudi zaista religiozni i prvo ode u Nemačku. Vidi da su crkve pune, pa odluči da ode u Rusiju. U Rusiji crkve gotovo prazne, otprilike po tri čoveka. Dođe u Srbiju, kad tamo prazne crkve, nema nikoga, samo dva radnika sede ispred crkve i piju pivo. Pita ih isus: „Ljudi, šta radite tu ispred, što ne uđete?“ Na to ce radnik: „Miki, daj još jedan esker, ovaj se opet otkucao!“

Postoje ljudi koji ne veruju u seks pre braka. A zapravo, seks posle braka je taj koji ne postoji.

GASPARTZ

BOKBLUSTER.COM
CREATORS.COM ©16

I SVI STE VI ISTI

Russ Smith

Isus razapet na krst, Judeja plače, kukaju majke, deca. Apostoli se skupili oko Golgote i tuguju za učiteljem. Isus, kroz muke prozbori šapatom:
 „Petre, Petre, gde si...?“
 „Evo me učitelju, tu sam...“
 Počne Petar da se probija kroz gomilu rimskih vojnika, a ovi mu macevima odseku nogu. A Isus i dalje zove:
 „Petre, Petre...“
 Petar baulja u krvi prema krstu. „Evo me učitelju, „Evo me...“
 Rimljani mu kopljima probodu grudi, Petar urla, krvvari. Isus i dalje doziva:
 „Petre... Gde si?“
 „Evo me učitelju. Reci mi, reci...“
 A Isus će:
 „Petre, odavde se vidi tvoja kuća!“

NEMA NAUČNOG UTEMELJENJA ZA HOMEOPATIJU - DEBATA JE ZAVRŠENA

Naši opiti nisu pokazali da je homeopatija išta više od placeba.

Edzard Ernst

Homeopatija je bila uz mene, čitavog mog života. Kao dečaka, lečile su me homaopate. Moje prvo postavljenje kao mladog lekara, bilo je u homeopatskoj bolnici, kasnije sam istraživao homeopatiju i objavio više od 100 radova o toj temi i napokon, sabrao sam sva ta iskustva u memoarima koje sam nazvao „Naučnik u Zemlji čuda” (A

automatski zaslužio i Nobelovu nagradu. Za to bi bilo potrebno dokazati da je značajan deo našeg razumevanja zakona prirode jednostavno pogrešan. Homeopatija se zasniva na verovanju da „slično leči slično”, odnosno, kako bi narod rekao, da se klin klinom izbija, te da razblaživanje leka, što homeopate nazivaju „potencijacijom”, lek ne čini slabijim, već jačim.

značajno. Ono što smo otkrili, bilo je otrežnjujuće:

- Naši opiti nisu pokazali da je homeopatija išta više od placebo;
- Procene su pokazale da čak i najpouzdanija od nekih 230 testiranja homeopatije, koji su ikada objavljena, nisu takođe imala pozitivan rezultat;
- Istraživanja na životinjama su potvrdila rezultate koje smo

„Ljudi koji odaberu homeopatiju, mogu ugroziti svoje zdravlje, ukoliko odbiju ili odlože lečenje metodama za koje postoje čvrsti dokazi da je bezbedno i efikasno.”

Scientist in Wonderland). 1993., kada sam postao profesor komplementarne medicine u Egzeteru (Exeter), bio sam više nego spreman da homeopatiji dam priliku. Želeo sam da pokažem da je efikasna i izvan placebo efekta, između ostalog i zato što bih, da sam to dokazao,

Kako su obe ove pretpostavke u suprotnosti sa naukom, kritički mislioci su uvek insistirali na tome da je malo toga manje verovatno, tj. održivo od homeopatije. Ali, održivost nije sve. U Egzeteru smo obavljali opite, istraživanja i procene homeopatije, u tananoj nadi da bismo mogli otkriti nešto

imali na ljudima;

- Istraživanja i izveštaji o pojedinačnim slučajevima su nago-vestili da homeopatija može biti i opasna;
- Tvrdnje homeopata da mogu da izleče stanja poput kance-
ra, astme ili čak ebole, bile su

- prevare;
- Promovisanje homeopatije nije etički ispravno.

E sad, međunarodno visokopoštovani Australijski savet za nacionalno zdravlje i medicinska istraživanja (Australian National Health and Medical Research Council) je obavio najtemeljniju i sasvim nezavisnu procenu homeopatije, u njenih 200 godina postojanja. Već preliminarni nalazi potvrđuju to da homeopatija nije ništa drugo do tretiranje placebo. Kao što se moglo i očekivati, to je izazvalo lavinu negodovanja kod zagovornika homeopatije, te su pozvani da prilože dokaze koji govore u prilog njihovim tvrdnjama. Australijanci su se potom pozabavili tim nalazima izuzetno brižno i napokon

su objavili konačni izveštaj. Taj izveštaj je došao do istog zaključka kao i prethodni dokument. Štaviše, otišao je i korak dalje i istakao da „ljudi koji odaberu homeopatiju, mogu ugroziti svoje zdravlje, ukoliko odbiju ili odlože lečenje metodama za koje postoje čvrsti dokazi da je bezbedno i efikasno.“ Lično, otišao bih i još jedan korak dalje i podsetio farmaceute koji prodaju homeopatske preparate običnim ljudima koji ne sumnjaju na njihovu štetnost, na to da je neetički predstavljati ih kao bilo šta drugo osim placebo.

2010. godine, Donji dom Parlamenta UK je odabrao komisiju koja je procenjivala dokaze za i protiv homeopatije. Komisija je zaključila da homeopatija nije efi-

kasnija od placebo, te da bi Nacionalna zdravstvena služba (NHS) trebalo da prestane da je finansira. Potom je vlada razmatrala izveštaj ove komisije i u suštini se složila sa presudom, ali je ipak procenila da ako pacijenti žele homeopatiju, ona mora biti dostupna u okviru NHS. Takvo blatantno zanemarivanje principa medicine zasnovane na dokazima može samo da razbesni naučnike, produži sasvim nepotrebnu debatu i u ambis baci značajnu količinu novca poreskih obveznika.

Zanemarujući dokaze, javnost nastavlja svoju dugu i intenzivnu ljubavnu vezu sa homeopatijom. Širom sveta, milioni ljudi je koriste, uvereni da im pomaže. Mali broj njih se pita da li je homeo-

Zanemarujući dokaze, javnost nastavlja svoju dugu i intenzivnu ljubavnu vezu sa homeopatijom. Širom sveta, milioni ljudi je koriste, uvereni da im pomaže.

Homeopate nastavljaju da tvrde da je njihov pristup zasnovan na čvrstim dokazima.

patiski preparat ili nešto drugo, tj. placebo efekat, ono što je odradilo posao. Homeopate nastavljaju da tvrde da je njihov pristup zasnovan na čvrstim dokazima. Čak i citiraju studije i istraživanja, koji kao da potvrđuju njihove tvrdnje. Većina nas iz struke nema dileme da su svoje dokaze izvukli „cherry-picking” metodom, te da su stoga nepouzdana. Drugim rečima. Diskusija o vrednosti i uopšte o homeopatiji je neprekidna, često burna i izuzetno neproduktivna.

Ipak, nakon 200 godina neplodne diskusije, imamo napokon kroz australijsko istraživanje, sveobuhvatno, transparentno i na dokazima zasnovano ispitivanje, koje je obavio skup kompetentnih stručnjaka bez sukoba interesa, ali i vladu koja je odlučna da se pokori savetu koji iz istraživanja sledi. Nadajmo se da će ih i druge vlade pratiti u tome.

Originalni tekst:

<https://www.theguardian.com/commentisfree/2015/mar/12/no-scientific-case-homeopathy-re-medies-pharmacists-placebos>

Linkovi i reference:

<https://www.amazon.co.uk/Scientist-Wonderland-Searching-Finding-Trouble/dp/1845407776>

<https://www.nhmrc.gov.au/guidelines-publications/cam02?>
(naslovna stranica komisije)

<https://www.theguardian.com/science/blog/2010/feb/22/mps-verdict-homeopathy-useless-unethical>

https://www.nhmrc.gov.au/files_nhmrc/publications/attachments/cam02_nhmrc_statement_homeopathy.pdf
(PDF izveštaj)

<https://www.theguardian.com/lifeandstyle/2015/mar/11/homeopathy-not-effective-for-treating-any-condition-australian-report-finds>

O autoru: Edzard Ernst, rođen 30. januara 1948. U Vizbadenu, u Nemačkoj, akademski je lekar i istraživač, koji se specijalizovao za izučavanje komplementarne i alternativne medicine. Bio je ranije profesor komplementarne medicine na Univerzitetu u Egzeteru, kao prvi takav profesor u svetu.

Bio je predsednik Odseka za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju na Univerzitetu u Beču, ali je 1993. Otišao sa tog položaja da bi pokrenuo Odsek za komplementarnu medicinu na Univerzitetu u Egzeteru, u Engleskoj. Postao je direktor komplementarne medicine u Medicinskoj školi Peninsula (PMS, Engleska) 2002. godine. Školovan je u Nemačkoj, gde je karijeru započeo u Minhenu, u homeopatskoj bolnici, a od 1999. Je britanski državljanin.

Ernst je pokrenuo dva medicinska časopisa - „Fokus na alternativne i komplementarne terapije” (Focus on Alternative and Complementary Therapies), u kom je trenutno glavni i odgovorni urednik, kao i „Perfuzija” (Perfusion). Pisao je redovne kolumne u listu „Gardijan” (The Guardian), gde je pisao kritike vesti o komplementarnoj medicini, sa stanovišta medicine zasnovane na dokazima. S obzirom na to da je istraživanje počeo iz oblasti alternative, smatra se „istrebiteľjom alternativne medicine”, zbog objavljivanja kritičkih istraživanja koja razotkrivaju metode za koje nema dovoljno dokumentacionih dokaza efikasnosti. 2015. je dobio Nagradu Džon Medoks (John Maddox Prize), koju zajednički sponzorišu „Osećaj za nauku” (Sense About Science) i „Priroda” (Nature), za hrabrost u odbrani nauke.

Aleksandar Vučić smrtno nastrada u saobraćajnoj nesreći. Duša mu krene put neba i sretno se sa Svetim Petrom.

„Dobro došao na nebesa,“ – reče Sveti Petar.

„Videćemo hoćeš li otići u Raj ili Pakao.“

„Samo ti mene pusti u Raj, neće biti problema.“

„Pustio bih te, ali moram da se pridržavam procedure. Propis je takav da morašda požiiviš jedan dan u Paklu, jedan dan u Raju. Posle toga ćeš sam odlučiti...“

„Dobro.“ – reče Aleksandar Vučić.

Sveti Petar ga otprati do lifta koji se spuštao dole, sve do Pakla. Vrata lifta se otvore i Vučić se nađe usred pažljivo negovanog terena za golf. U blizini su bile klupske prostorije, a ispred veliki broj njegovih prijatelja i političara sa kojima je često sarađivao. Svi su bili iznenađeni i srećni, obučeni u lepa večernja odela. Prilazili su da ga pozdrave, oživljavajući uspomene na vremena kada su se zajedno bogatili na račun poreskih obveznika. Posle su uživali u jastogu i kavijaru i pili šampanjac. No, dan je završio i svi su došli da ga isprate. Mahali su mu dok se lift polako dizao naviše, gde ga je čekao Sveti Petar i poslao u Raj.

Sledeća 24 sata bio je u društvu veselih duša, premeštajući se sa oblaka na oblak, svirajući harfu i pevajući. I ovo vreme je brzo prošlo tako da se ponovo našao pred Svetim Petrom. „Dobro, proveo si jedan dan u Paklu i jedan dan u Raju. Sada izaberi gde ćeš da provedeš svoju večnost.“

Aleksandar Vučić malo razmisli, pa odgovori: „Raj nije loš, ali mislim da će mi bolje biti u Paklu.“

Sveti Petar ga bez reči otprati do lifta i pošalje dole, sve do Pakla. Vrata lifta se otvore i Aleksandar Vučić se nađe usred zapuštene poljane prepune raznih otpadaka i smeća. U toj prljavštini mogao je da vidi svoje prijatelje kako sakupljaju otpad u crne vreće.

„Ne razumem“ – zajeca Aleksandar Vučić.

„Prekjuče sam bio ovde, tu je bilo igralište za golf i klupske prostorije gde smo se gostili jastogom i kavijarom, pili šampanjac, igrali i bogovski se zabavljali. Sada je tu pustinja prepuna otpadaka i prljavštine, a moji prijatelji izgledaju jadno. Šta se dogodilo?“

Đavo mu stavi ruku na rame, nasmeši se i pogleda ga ispod obrva, pa kaže:

„Sinoć i preksinoć smo imali predizborne skupove ... A danas ... Danas si glasao.“

Kako je Sveti Jovan dobio nadimak Zlatousti?

Nulta godina, sede za jednim stolom apostoli i Devica Marija i dogovaraju se kako da Marija bezgrešno začne. Sedeli oni tako dve nedelje, svako od apostola predloži nešto, ali to nije ono pravo. Samo Jovan ćuti. Na kraju i on progovori:

„Ja mislim, braćo, da to neće ići bez dobrog seksa.“

„Usta ti se pozlatila, Jovane!“ – usklikne Marija.

„Božja kazna“

Da vidimo, Bog je stvorio Satanu, iako je znao da će ovaj da pokrene pobunu... A onda, iako ga je pobedio, Bog nije ni uništio ni negde zatočio Satanu, nego ga je pustio da ode na Zemlju i dao mu vlast nad svim stvorenjima. Priznajte, ne deluje baš sasvim normalno, zar ne? Nego, kako ono beše, Satana je čisto zlo, a Bog je čisto dobro, je l' da?

10/28

© 2010 Jeff Stahler/ Dist. by UFS, Inc.

Cope i Milojko

I SUŠTINA NAUKE

